[CONTOUREN] Afwegingskader Woonzorg-initiatieven Kempengemeenten

De woonzorgvisie van de Kempengemeenten heeft als doel een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van een afwegingskader aan de hand waarvan nieuwe woonzorginitiatieven binnen de Kempengemeenten kunnen worden beoordeeld. In de basis gaat het erom dat de gemeente op basis van het kader een onderbouwde afweging kan maken om wel of geen medewerking te verlenen aan de ontwikkeling van desbetreffend initiatief. Daarnaast gaat het ook om het afwegen van initiatieven vanuit de gemeente zelf die bijvoorbeeld betrekking hebben op huisvesting van specifieke doelgroepen.

Het is belangrijk om hierbij rekening te houden met de kwantitatieve en kwalitatieve opgave per doelgroep, zoals in de woonzorgvisie beschreven. In deze notitie doen we een voorstel voor de structuur van dit afwegingskader, rekening houdend met deze opgave.

Afwegingskader
Het afwegingskader kent het karakter van een beslisboom. Aan de hand van verschillende overwegingen kan de gemeente bepalen of er medewerking wordt verleend aan de ontwikkeling van het woonzorginitiatief.

Is er sprake van nieuw woonzorgaanbod of betreft het uitbreiding van bestaande dienstverlening?
Het is belangrijk om vooraf onderscheid te maken tussen nieuwe, opzichzelfstaande initiatieven en initiatieven die zich richten op het uitbreiden van bestaande dienstverlening. Bij uitbreiding is het wenselijk om inzichtelijk te maken of de uitbreiding zich richt op dezelfde doelgroep en woonvorm of niet.

Richt het initiatief zich volledig op inwoners van de Kempengemeenten?
Hierbij is het belangrijk te bepalen in hoeverre het initiatief zich puur op de inwoners van de Kempengemeenten richt, of dat het initiatief ook een bovenregionale functie vervult. In het verlengde hiervan is het wenselijk om inzichtelijk te maken of deze focus naar de toekomst toe verandert.

Op welke doelgroep richt het initiatief? En wat is de ontwikkeling van de doelgroep?
Het is belangrijk om goed zicht te krijgen voor welke doelgroep het initiatief wordt ingezet. We stellen daarbij voor om de doelgroepindeling te hanteren, zoals ook in de woonzorgvisie is opgenomen. Indien het initiatief zich niet richt op een van de genoemde doelgroepen is het aan de gemeente om een afweging te maken of het initiatief als woonzorginitiatief moet worden beoordeeld of als regulier wooninitiatief.

Daarnaast is de ontwikkeling van de omvang van de doelgroep van belang. Gaat de doelgroep waar het initiatief zich op richt de komende jaren groeien, stabiliseert het zich of krimpt de doelgroep? Indien de omvang stabiliseert of afneemt kan overwogen worden geen medewerking te verlenen aan het initiatief als gemeente.

De volgende doelgroepenindeling is gehanteerd in de woonzorgvisie:

- Inwoners met een beperking: waaronder lichamelijke beperking, verstandelijke beperking, zintuiglijke beperking, in alle leeftijden.
    - Ontwikkeling doelgroep: stabilisatie van de omvang van de doelgroep
- Inwoners met een psychische kwetsbaarheid: waaronder autisme, niet aangeboren hersenletsel, in alle leeftijden.
    - Ontwikkeling doelgroep: groei van de omvang van de doelgroep (voornamelijk bij dementie)
- Jeugdigen en ouders: met opgroei en opvoedingsproblemen, psychische problemen en stoornissen.
    - Ontwikkeling doelgroep: stabilisatie van de omvang van de doelgroep
- Kwetsbare ouderen: ouderen die in mobiliteit of psychische vermogens achteruitgaan.
    - Ontwikkeling doelgroep: grote groei van de omvang van de doelgroep
- Inwoners die vanwege persoonlijke of maatschappelijke omstandigheden of problemen tijdelijk niet functioneren of niet veilig thuis kunnen wonen.
    - Ontwikkeling doelgroep: ontwikkeling van deze doelgroep is niet te duiden.
- Mensen met psychiatrische en/of verslavingsachtergrond of complexe psychosociale problemen en/of mensen zover deze vallen onder de doelgroep 'Beschermd wonen'.
    - Ontwikkeling doelgroep: groei van de omvang van de doelgroep

Om wat voor type voorziening gaat het?

Per doelgroep kan de behoefte aan specifieke voorzieningen verschillen. In onderstaande tabel hebben we aangegeven per doelgroep welke woonvormen op dit moment ontbreken of niet voldoende aanwezig zijn binnen de Kempengemeenten. De gemeente kan overwegen om alleen medewerking te verlenen initiatieven die zich richten op een van deze woonvormen.

Onderstaande lijst is gebaseerd op de inventarisatie van het huidige aanbod en de knelpunten/hiaten in dit aanbod. De gemeente kan overwegen om aan initiatieven die niet passen binnen onderstaande tabel geen medewerking te verlenen. Deze lijst is opgesteld op basis van de demografische ontwikkelingen en de zienswijze van de betreffende stakeholders per doelgroep.

Doelgroep[1]	Type voorziening
Kwetsbare ouderen	Te realiseren aanbod: - 24-uurszorg - Intramurale plekken

[1] Een nadere onderbouwing van de opgave per doelgroep is opgenomen in bijlage 6 van de Woonzorgvisie van de Kempengemeenten.

Doelgroep[1]	Type voorziening
	- (Kleinschalige) geclusterde woonvormen) - Wooneenheden geschikt voor zorg op afroep - Inloopvoorziening (welzijn)
Inwoners met een beperking (verstandelijk, lichamelijk, zintuigelijk)	- Initiatieven die bijdragen aan inclusieve samenleving - Doorstroomlocaties (in clustervorm)
Kwetsbare jeugdigen en ouders	- Kleinschalige beschutte woonvorm (doorstroomvoorziening) - Kamertraining
Inwoners met een psychische kwetsbaarheid (o.a. Autisme, NAH) en inwoners met psychiatrische en/of verslavingsachtergrond (c.q. BW en MO)	- Kleinschalige beschutte woonvorm (doorstroom-voorziening) in een prikkelarme omgeving - Beschermd wonen - Ontmoetingsruimten
Inwoners met persoonlijke of maatschappelijke problemen of problemen tijdelijk niet functioneren of niet veilig thuis kunnen wonen.	- Regulier woningaanbod - Prikkelarme omgeving

Wat zijn de kenmerken van het initiatief?
Aan de initiatiefnemer wordt gevraagd om onderstaande zaken inzichtelijk te maken:
Eigendomssituatie van de wooneenheden (koop/huur, koopsom/huurprijs, etc.)
Schaal/omvang van het initiatief (inclusief onderbouwing waarom hiervoor is gekozen)
De kenmerken die het initiatief stelt aan de directe woonomgeving (infrastructuur) en de aanwezigheid van voorzieningen (waaronder Triple A-voorzieningen; Arts, Apotheek, Aldi/Albert Heijn).

Sluit het initiatief aan op de woonzorgvisie van de Kempengemeenten?
Het is zeer wenselijk om de initiatiefnemer te laten onderbouwen op welke wijze dit initiatief bijdraagt aan de beleidsdoelstellingen en ambities die zijn opgenomen in de woonzorgvisie, zoals het levensloopbestendig maken van (bestaand) vastgoed, de verschuiving van groepsgericht naar geclusterd zelfstandig wonen. Maar ook gaat het om aspecten van spreiding over de kernen, het zo lokaal mogelijk organiseren van ontmoeting en of er sprake is van doelgroep-combinaties.

Tot slot kan er ook nog worden gekeken naar de wijze waarop het initiatief aansluit op aanpalende beleidsdoelstellingen van de gemeente, bijvoorbeeld op het gebied van leefbaarheid, bereikbaarheid, werkgelegenheid, et cetera.

Past het initiatief binnen het bestaande bestemmingsplan?
Het is uiteraard van belang om in kaart te brengen of de activiteit van het initiatief zich verhoudt tot de huidige gebruikersfunctie van de locatie en bijbehorende bestemmingsplan. Ook kan hierbij nog worden gekeken hoe het initiatief zich verhoudt tot de omgevingswet.

Is er voldoende aandacht voor de bereikbaarheid van de voorziening, alsmede voor de draagkracht en leefbaarheid van de omgeving?
Hoewel deze elementen ook deels al bij onderdeel/vraag 5 aan de orde zijn geweest, denken wij dat het belangrijk het initiatief specifiek te beoordelen op dit aspect.

Heeft de initiatiefnemer de (financiële) risico's/consequenties in kaart gebracht (aan de hand van een businesscase?
Je mag verwachten dat elke initiatiefnemer dit heeft gedaan, maar juist daarom is het belangrijk om dit als belangrijk afwegingscriterium mee te nemen. Daarnaast kan hierbij aan de initiatiefnemer worden gevraagd om aan te geven:

- Hoe de te leveren zorg wordt gefinancierd (Wlz, Wmo, etc.).
- Wat de verwachte kosten voor de gemeente zijn.
- In het initiatief leidt tot een kostengroei voor de gemeente, dan kan de gemeente afwegen/overwegen of deze groei acceptabel is.